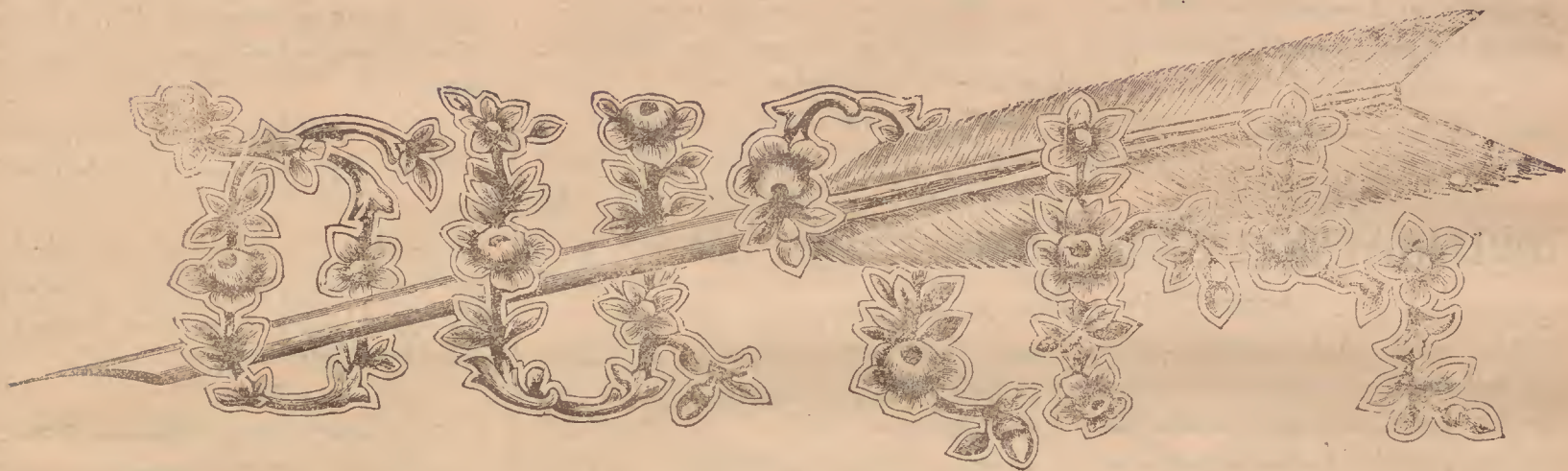

ԾԱՂԻԿ ԵԱՐԱՐՔ ԵՐԿՈՒ ԱՆԳԱՄ ԿՐ ԽՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ՉՈՐԵԲԱՐՔԻ ԵՒ ՇԱՐԱՐ ՕՐԵՐՆ : — ՏԱՐԵԿԱՆ ԲԱԺԱՆՈՐԳԱԳՐՈՒՄԵԱՆ ԳԻՆՆ Է 100 ՂՐԵ ԱՐԺԱՐ : — ՎԵԳԱՄԱՆԱՅԻՆ 50. — ԳԱՆԱՆԱԳ ԽԱՄԱՐ 115 ՂՐԵ. ՎԵԳԱՄԱՆԱՅ 60. — ԾԱՆՈՒԼՅԱՆ ՏՈՂՐ 5 ՂՐԶ :

ՈՐ ԵՒ Է ԼԱՄԱԿ ԿԱՄ ԳՐՈՒՄԻՆ ԱԷՏԲ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԱՐՏՈՆԱՏԵՐ ԵՒ ՏՆՈՐԷՆ ԱՆՏՈՆ ՍԱԲԱԽԱՆ,
ԱԼԱՆԱ ՀԱՄԱՄ, ՔԻԼՉԻԿ ՆՐԻՍՐԳ ԽԱՆ ՆՐԿՈՐԴ ԵԱՐԿ ԹԻՒ 9 :
ԽԱՐԱԳՐՈՒՄԵԱՆ ԵԱՆՈՒՆԱԺ ԳՐՈՒՄԻՆԻՔ ԵՍ ՀԵՆ ՏՐՈՒՐ :

ԹԻԻ 157 Բ. ՏԱՐԻ

1888

ՅՈՒԼԻՍ 2 ՇԱՐԱՐ

ՆԱԽՈՐԴ ԹՈՒՈՒ ԺԱՆՈՒԳԱԺ ԷԼԻՆՔ ԳԵՐ. ՏԵՂԱԿԱՆ ՀՕՐ ԱԿԱՅՈՒՆԻՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒՄԱՆ ՊՈԼՅՈՒԼԹՈՒՆ Բ. ԴՈՆԷՆ ՊԱՏՐԻԱՐԵԱՐԱՆ ՂՐԿՈՒԱԺ ԸԼԼԱՅԻՆ. ՍԱԿԱՅԻՆ ՓԻՈՒՄԱՆ ՀՈՐԵՔՂԱՐԹԻ ԸՍՈՒԵԼՈՒ ՍԻԱԼՄԱՄԲ ԵՐԵՔՂԱՐԹԻ ԸՍՈՒԱԺ ԷՐ :

ԱՀԱԼԱՍԻԿ յԻՉԵԱԼ ՆԱԿԱՐԴՈՒՄԵԱՆ ՊՈԼՅՈՒԼԹՈՒՆ ԱԿԱՐՈՒՆԱԿՈՒԹԻՆԸ :

«ԷՐԱԶՆԻ ԲԱԺՐԻԳ ԳԱՅԻՄԱԳԱՄԸ ԹԱՅԵՐԻՆ ԳԸԼԸՆԱԸՉ ՕԼԱՆ ՍԵՐԵԽԱԳՈՍՅՈՍ ՍԻՄՈՆ ԷՖԷՆԱԽԻ, ՎԷ ԱԶԿԻՍԻ ԲՈՒՀԱՆԻ ՎԷ ՃԻԱՄԱՆԻ ԱԳԱՍՐ ԷՖԷՆԱԽԻԷՐ :

«ՐԻԼԹԱԷԹԼՈՒ ԱՐԹԻՆ ԷՖԷՆԱԽԻ ՀԱԳՐԷԹԼԵՐԻՆԻՆ ԳՈՒՄՈՒՆ ՇԵՐԻՓ ԲԱԺՐԻԿԼԻԿԻՆԷ ԹԱՏՎԻԻ ԱԷԷՄՈՒՐԻԵԷԹԻ ՃԻՀԷԹԻ ԻԼԷ, ՄԻԼԱՅԻԼԵՅՆ ՍԻՄՈՆ ԷՖԷՆԱԽԻ ԲԱԺՐԻԳ ԳԱՅԻՄԱԳԱՄԸՂԸՆԱ ԽՆԹԻԽԱԿ ՕԼՈՒՆԱՒՈՒՂՈՒՆԱՄԱՆ, ԻՃՐԱՅԻ ԱԷԷՄՈՒՐԻԵԷԹԻ ՀԱԳՂԸՆԱԽ ԽՍԹԻՄԱՅԻ ՄԻԼԱՍԱՄԵՅԻ ՍԷՆԻԵՅԻ ՀԱԳՐԷԹԻ ՓԱՄԻՀԱՏԻԵՐ ՀԱՎԻ ԲԱԺՐԻԳԽԱՆԷ ԱԷԶԼԻՍԻ ԲՈՒՀԱՆԻ ՎԷ ՃԻԱՄԱՆԻ ԱԳԱԼԱՐԸ ԹԱՐԱՓՐՆԱՄԱՆ ԹԱՆԳԻՄ ՕԼՈՒՆԱՆ ՄԱԳԱԿԱԹԱՆԸՆ ԼԷՖՖԻ ԻԼԷ, ԱՄԼԵՅԵՎԷ ՄԷՂԱՏԻԱՅՆԷՂԱՐԷԹԻ ՃԷԼԻԷՍԻՆԱՄԱՆ ՎԱՐԻՍՈՒ

ՕԼԱՆ ԹԷՂՔԵՐԷ ԻՂԷՐԻՆԷ, ՄԻԼԱՅԻԼԵՅՆ ՍԻՄՈՆ ԷՖԷՆԱԽԻՆ ԲԱԺՐԻԳ ԳԱՅԻՄԱԳԱՄԸՂԸՆԱ ԱԷԶԼԻՍԸ ՄԱԽՍՈՒՍԸ ՎԻԼԷԼԱ ԳԱՐԱՐԸ ԻԼԷ ԱԼԻԽԹԻՂԱՆ, ԻՐԱՄԵՐԻ ՍԷՆԻԵՅԻ ՃԷՆԱԿԸ ՄԻԼԵՄԱՐԻ ՀԵՐԷՖԻԼԹԱՄԱԼԻՔ ԱՂՈՂՈՒՄՈՒՉ ՕԼԱՂ ԿԼԷ, ԱԷՐ ՄՈՒՃԻԱԽԻ ԻՐԱՄԵՐԻ ՍԷՆԻԵՅԷ, ՄԻԼԱՅԻԼԵՅՆ ՍԻՄՈՆ ԷՖԷՆԱԽԻՆ ԳԱՅԻՄԱԳԱՄԸՂԸՆԱ ԱԷԷՄՈՒՐԻԵԷԹԻ ԻՃՐԱ ՕԼՈՒՆԱՒՈՒՂՈՒՆԱՄԱՆ, ԱԷՐ ՄՈՒՃԻԱԽԻ ՆԻԳԱՄԱՄԷ ԲԱԺՐԻԳ ԽՆԹԻԽԱԿԸ ԻՉԻՆ, ՄՈՒԱՄԷԼԱԹԸ ԼԱԳՐԱԷՆԻՆ ԻՃՐԱՍՐ ԻԼԷ, ՆԷԹԻՃԷՅԻ ԳԱՐԱՐԸ ՆԷՂԱՐԷԹԻ ՄԻՀԱՐԻԵՅՀԱ ՎԱՍԹԹԱՍՐ ԻԼԷ, ՊԱՄԸ ԱՅԻԵՆ ԱՐԳ ՈՒ ԻՓԱՄԵ ԽԵԷԷԼԵՐ ՄԷԵՈՒ :»

ՖԻԼ ՍԷԼԵՐ ՀԷՎԼԱՂ 305

ՎԷ ՖԻԼ 28 ՀԱՂԻՐԱՆ 304.

ՉՈՐԵՔՂԱՐԹԻ ՕՐՆ յԵՍՈՒ ԱԼԱՐՈՒՄԱՆ ՊՈԼՅՈՒԼԹՈՒՆ ԸՆԹԵՐԵՄԱՆ ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎ ԳՈՒՄԱՐԵԳԱԼ, ԱՄԵՆԱԿԵՄՈՒԹԵԱՄԸ ԳԵՐ. ԽՈՐԷՆ ՆԱՐ ԱԷՅ ՍՐԵԱՂԱՆԻ, ԵՒ ՈՐՈՅԵՂ ՊԱՏՐԻԱՐԵԱԿԱՆ ԸՆԱՐՈՒԹԻՆԸ ՓՈՒԹԱԳՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ յԱՌԱՅԻԿԱՅ ԵՐԿՈՒՂԱՐԹԻ ԵԿԵՂԵԳԱԿԱՆ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐ ԺՈՂՈՎ ԿԱՂԱՆԸ, ՈՐԱԷՍՂԻ ՊԱՏՐԻԱՐԵԱԿԱՆ ԸՆԱՐԵԼԻՆԵՐՈՒ ԳԱՆԿԸ ԸՆԴՔ ՓՈՂԹ ԱԿԱՐԱՍՄԵՆ : ՅԵՄՈՅ ԺՈՂՈՎ ԶՐԱՂԵԳԱԼ ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼ ԽՆԴԻՐՆԵՐՈՎ :

ԵՐԵՍՓՈԽԱՆԱԿԱՆ ԸՆԱՐՈՒԹԻՆՆԵՐՆ ԱԷՄՔ Է ՓՈՒԹԱԳՈՒՆ, ՈՐԱԷՍՂԻ յԵՄՈՅ ՃԵՌՆԱՐԿՈՒՐ ՊԱՏՐԻԱՐԵԱԿԱՆ ԸՆԱՐՈՒԹԵԱՆ : ՅԱՌՔ ԿԻՄԱՆԱՆՔ ԹԷ ՊԷՉԻԿԹԱՅԻ ԱԷՂ ԸՆԱՐԱԿԱՆ ԶԵՂԺՈՒՄՆԵՐ ՄԵՂԻ ՈՒՆԵԵՐ, ԵՒ ԱՌԱՅԻ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՈՅ յՂՈՒԱԺ ԲՈՂՈՔԱԳԻՐԸ ԺՈՂՈՎ ՈՐՈՅԵՐ Է ԵՐԵՍՓՈԽԱՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ ՆԵՐԿԱՅԵԼ :

ԿԸ ԼՍԵՆՔ ԹԷ ԲՈՂՈՔԱՐԿՈՒՔ ԵՐԸ ԻՐԵՆՑ ԲՈՂՈՔԱԳԻՐԸ՝ ՆՐՈՒՍԱՂԻՄԱՅ ՊԱՏՐԻԱՐԸ ԱՄԵՆ. Տ. ՅԱՐՈՒԹԻՆ ՍՐԵԱՂԱՆԻ ՄԱՄՈՒԵՐ ԵՆ, Ն. ՍՐԵԱՂՈՒԹԻՆ ԱՂԴ, ՄՈՐԵՂ ՄԱՅՐ ՄՈՒՄԱՐԸ ՀԵՄԱՂՈՒՄԵԼ ՄԱՂՈՎ ՄԵՆՈՒԵՐ Է ՈՐ ԲՈՂՈՔԱՐԿՈՒՆԵՐԸ ԱՅՈՐԵՐԷ Ի ՎԵՐԱՈՒՐՔ ՀԵՆ ՎՃԱՐԱԺ. ԱՅՈՒՆ ՀԱՆԴԵՐՃ ԿԸ ՀԱՄԱՍԵՆ ԹԷ՝ ՊԷՉԻԿԹԱՅԻ ՔՈՒԷԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ՀՐ ՄԱՆԱԿԵՂՈՂ ԱՂԴԱՅԻՆՆԵՐԷ, յԻՍՈՒՆԷՆ ՔԱՌՍՈՒՆ ԵՒ ՈՒԹՐ՝ ԱԷԿ, ԵՐԿՈՒ, ԿԱՄ ԱՌԱՒԱԵԼՆ ՀՈՐԱ ՀԻՆԴՈՒՐԻ ԱՌԱՂ ԱՄՈՒՆԱԳԵԱԼ ԵՆ ԵՂԵՐ, ԳԷԹ ԱՅՈՒՄԵՆ ԿՐՈՒՆ. ՈՒՍՈՒ ԿԱՐԵԼԻՐԱՆ Է ՈՐ ԱՂԴԱՅԻՆ ՄՈՒՐՔ ՎՃԱՐԱԺ ՀՐԼԱՆ. ԱՍԿԷ ՂԱՄ՝ ԵՐԸ ՕՐԻՆԱԳ ՂԵՂԺՈՒՄ ԿԱՅ, ԱՄԵՆ ԱՂԴԱՅԻՆ ԱՆՀԱՄ ԼՐԱՒՈՒՆՔ ՈՒՆԻ ԲՈՂՈՔԵԼՈՒ, ՄՈՒՐՔԸ ՄՈՒԱԺ ԸԼԼԱՅ ԹԷ ՈՅ. ՈՅ ՈՔ ԻՐԱՒՈՒՆՔ ՈՒՆԻ ԸՍԵԼ ԹԷ «ԳՈՒ ՍՄԱԿ ՀՈՒՆԻՍ, ՃԱՅՆԴ ԿՈՐԷ ՄԻ ԽՈՍԻՐ.» ԻՆԷ ՈՐ ԱԼ

ըլլայ, ամեն ընտրողը պէտք է համոզուին թէ քուէտրկութեան մէջ խարդախութիւն մուծանողն, նոյն իսկ իր անձին դէմ կը դաւաճանէ:

Վ Է Պ ԾԱՂԻԿՆԵՐՈՒ ԼԵԶՈՒՆ

(Նստաւոր Լէ-էն)

Այն օրէն հաղիւ քանի մը օր ետք երկտասարդ պատկերհանը այն Գեօրգէի, զոր Շահին առատաձեռնութեան կը պարտէր, և մտախոհ պատուհանին արմկած, աչքերը ցանկապատին հովանաւոր ծառուղեաց միջև կը թողուր սուղիլ, կերպէր:

Յուշուեր էր ժորթ:

Գեամիլէի հետ կապած սիրային գաղտնի հաղորդակցութիւնը արագ արագ կը յառաջդիմէր. հաղիւ ինքզինքը կը պաշտպանէր Գեամիլէ և շրնորհիւ Ալքէնտի մրցմանց, երկտասարդ պատկերհանը հանապազօր նորանոր փունջեր կը յօրինէր որոնց միջոցաւ կը պարզէր նորա առաջ այն ամեն սէրն որով պաշարուած կղզար զինքն:

Այսու մեծաքանակ ծաղիկ կսպառէր:

Բայց և այնպէս ճշմարիտն ըսելու համար, ժորթ շատ դժուար պիտի լինէր մեկնել ինչ որ կանցներ յինքեան, և, ինչ զգացմունք զինքը կը մղէր Գեամիլէի մօտենալ:

Սրդեօք սէր էր այն, թէ միայն բարեյօժար շահագրգիռն՝ զոր կը ներշնչէր իրեն նորա մատաղ հասակն ու չքնաղութիւնը—Ձայս չպիտի կարենար ըսել:

Հաղիւ տասն և եօթ տարեկան էր Գեամիլէ, բարձրահասակ և իւր սեւ աչքերն ազօտագոյն ցոլք մ'ունէր որ երազել միանգամայն ցանկանալ կուտար:

Նա ևս ժորթ գերագոյն աստիճանի դիմագծութեան արուեստագէտն էր, ուստի ամենապարզ քննութիւնը բաւական էր իրեն համոզուելու համար թէ աղջիկը տակաւին իւր ընածին անբժութիւնը կը պահէր:

Եւ արդ այս ամենն միահամուռ միանալով իւր սէրը կը գրգռէին. . . Երբէք ասանկ գեղեցիկ աղջիկ մը տե-

սած չունէր, ուստի եթէ իր տեղը ուրիշ մէկը ըլլար երջանիկ պիտի համարէր ինքզինքը թէ որ այդ աղջիկը իրեն կ'ինն անուանէր:

Այլ սակայն ժորթ զայն տեսած ատեն չէր զգար այն անճառելի շփոթութիւնը, որ ամեն երկրի մէջ, սիրոյ նուիրական յայտանիշն էր. Գրեթէ ցուրտ կը կենար անոր մօտ, կամ մի միայն պահպանելու և պաշտպանելու այն պէտքը կղզար որ ամեն վեհանձն մարդոց սրտերու խորը կը գտնուի:

Բայց ինքնասիրութիւնն ըրած էր ինչ որ ճշմարիտ սէրը վարանէր ընել. զի երկտասարդ պատկերհանը անմտօրէն միջամուխ եղեր էր այնպիսի ձեռնարկի մը, յորում իրական վտանգներ կ'ըստպատէին. և այժմ աւելի ոպանելու տար զինքը քան թէ քայլ մը ետ կը քաշուէր:

Մեզ իւր կանոնաւոր և բնական ընթացքը առաջ կը վարէր. Գեամիլէ մեր արուեստագիտին փունջ մը տալ տուեր էր որոյ ծաղիկները վճռական և արիական հաստատ որոշում մը կը ծանուցանէին, այն է կանանոցէն խոյս տալ և իւր պատուաւորութեան և անկեղծ հաւատարմութեան ապաստանիլ:

Երբ երկտասարդի մը այսպիսի կոչում կըլլուի, այլ ևս վարանում կարելի չէ: Հետեւաբար ժորթ ամեն ինչ կարգադրեց յանկարծական և փափայնաժածով փախուստի համար, և որովհետեւ երեկոյ եղեր էր, հասկնալը դիւրին՝ անձկութեամբ մը մեկնման որոշեալ ժամուն կ'սպասէր:

Այս ձեռնարկին Ալքէնտի պիտի օգնէր, որ նա ալ իւր վտանգն ունէր: — Սակայն դեռ չէր վերադարձեր:

Արդ ժորթ կը մտախոհէր, իւր աչքերն ցանկապատին դալարութեան խորերուն մէջ խորասուզած էր:

Խեղդուկ կերպիւ ինքզինքը անհանգիստ կղզար:

Ո՛չ թէ կը վախնար. — Մանուցեալ տշխարհի միջև իւր ըրած ճանբորդութեանց մէջ, առանց սարսուելու բազմաթիւ վտանգներու խիզախէր էր, յաճախագոյն ևս մահը մօտէն տեսեր էր անչիւթ:

Բայց երկտասարդ արուեստագէտը տեսակ մը երկիւղով կը մտածէր այն վտանգներն ոյք իւր ընկերուհւոյն կըս-

պառնային եթէ փախուստին իմացունէր, և այդ պարագային մէջ, դիտէր թէ անկարող պիտի ըլլար զայն պաշտպանել:

Խիստ օրէնքներ, զարհուրելի պատիժներ: Այդ երկոցունց համար իսկ մահ կար:

Մեռնիլ տասն ու եօթ տարեկան, մինչ երկտասարդ, գեղանի, մեռնիլ երբ երջանկութեան այնչափ մօտը կը գտնուի մէկը:

Ժորթ այլայեցաւ:

Նոյն պահուն, ցանկապատի ծառուղիներուն միջևէն պտկուցեալ լոյսեր կ'ընթանային. հապճեպեալ պահապաններ հոս հոն կը վազէին. ամենուրեք անսովոր շարժումներ կը տիրէր:

Սրդեօք Շահին պալատան մէջ արտասովոր բան մը տեղի կ'ունենար իւրօք, — Միթէ ժորթի երկիւղներէն և արհաւիրքներէն գոյացած առաջօք տեսիլ մը չէր սա:

Միթէ իւր սարսափոյ ուրուականներն, իրականութիւն չէր կարծեր արդեօք:

Ի սկզբան չգիտցաւ թէ ինչ մտածէ, և ջանացնոյն իսկ ինքզինքը խաբէր, անչափ պէտք ունէր երկրայեւ տեսածին և լսածին վրայ. . . Մտքէն ըսաւ որ որ ձեռք առած միջոցները չաւ էին, թէ գաղտնիքը լաւ պահուած էր, թէ անկարելի էր որ Շահը իւր դիտաւորութիւնները իմացած ըլլար. . . Այլ նշարած շարժումները տակաւ առ տակաւ կարեւորութիւն կ'ստանար, և ընդ հուպ այլ ևս անկարելի եղաւ ամենափոքր պատրանք տածել յինքեան:

Այն ատեն ցուրտ քրտինք մը սահեցաւ քունքերէն վար, և վհատեալ նստաւ բազմոցի վր վրայ:

Շահը քէօքէն ներս կը մտնէր, բազմաթիւ պահապաններով:

Մատնուած ըլլալու էր. — ասոր տարակոյս չկար — բայց ո՞վ էր մատնին. . .

Կարելի է՝ Ալքէնտին. — Սիրտը շատ նեղացաւ ասոր վրայ:

Երկտասարդ Պարսկին շատ համակրած էր. նորա վրայ հաղարներով ընտիր յատկութիւններ դաւեր էր. . . Հետեւաբար զայն խարդախ և նենգաւոր ամբաստանել զգուելի բան կը համարէր իրեն:

Երբ Բոքնէտտին, ժորժին գտնուած սենեկէն ներս մտաւ, երեսը թախծալից էր, խուլ ցասում մը կը մռնչէր սրտի մէջէն:

Ողորդակի պատկերհանլին գնաց:

Սոյն վերջինն ոտք ելաւ, և կը ճգնէր հաստատուն կենալ, այլ անընկարագրելի սոսկում մը տիրեր էր վրան և ամբողջ իւր էութիւնը կը դողար երբ տարաբաղդ փեամիլէն միտքը կիյնար:

— Բարեկամս, ըսաւ յայնժամ Շահը պահ մը անձկալից լուծեմէն զինի, երջանիկ եմ քեզ հանդիպելուն համար, վասն զի այս ժամուս վերջին տասնեան ծանրածանր բան մը պատահեցաւ զլիւսուս:

— Ի՞նչ կայ արդեօք, պատասխանեց ժորժ խորին զարմանք կեղծելով:

Բոքնէտտին նստաւ, ժորժ ալ նոյն ըրաւ:

— Շահի մը կեանքը մորենիներով և տատասկներով պատած է, պատասխանեց առաջինն վշտաբեկ ձայնիւ, ես մինչև ցարդ, կը կարծէի թէ իմ ժողովրդիս իմաստութեան օրինակ տուած էի, սակայն չարաչար խաբուեցի եմ, և այսօր իսկ, պալատիս մէջ . . .

— Ի՞նչ տեղի ունեցաւ . . . հարցապնդեց ժորժ, որ իւր հարցմունքներն կը բազմապատկէր, խօսակցին մտադրութիւնը յայլոյս յեղաշրջելու համար:

Բայց Բոքնէտտին չէր երևար թէ իրեն ականջ կը կախէր:

(Շարունակէ)

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼՔ

Դադիացի ճարտարագետն տ'իւմի որ այժմ կը բնակի ի Լոնտոն, ելեկտրական մարտկոց մը գտած է, որ օդոյ ազդեցութեամբ կը գործէ: Ստով կարելի է այժմ շատ դիւրութեամբ և քիչ ծախիւք տներն ելեկտրական լուսով լուսաւորել: Դտիչն ամիս մը յառաջ բազմաթիւ մասնագէտներ հրաւիրեց իւր տունն և իւր կազմածն փորձեց անոնց առջև: Այս կազմածին բարձրութիւնն է մէկ մեդր, անձայն կը գործէ, կրնայ ինքն իրեն 8000 ժամ անընդհատ յիսուն կանդեղի լոյս հասցնել: Կազմածը սենեկին մէջ ուղղուած

տեղը կրնայ դրուիլ, ուր անձայն կը գործէ: Այս ելեկտրականութիւնը կըրնայ նաև հեռագրի և հեռաձայնի գործածուիլ: Դտիչն՝ որ արդէն իւր գիտն արտօնագրել տուած է, առաջիկայ տարի Փարիզի Արուեստահանդիսին մէջ ի տես պիտի դնէ իւր կազմածն:

Միւիէ՝ շոկոպաի գործատէրն որ պէս զի իւր բազմաթիւ հիւրերուն ծառայող սպասաւորներու բազմութենէն ազատի հետեւեալ ճարտար հնարքն մտածեց: Այսինքն ելեկտրական երկաթուղի մը շինել տուաւ որ խոհանոցէն կու գայ հիւրանոցն: Երբ նոր հիւր մը կուգայ, հիւրընկալն անմիջապէս ապսպրուած ուտելիքն հեռագրաւ կիւմացնէ վար, և ահա պատի մէջէն փոքրիկ կառք մը դուրս կելլէ կը բերէ ինդրուածներն: Հիւրընկալն կուճակի մը ճնշմամբ կրնայ կառքն ուղած հիւրին տալ և կեցնել, որ իւր ուտելիքն կառնու, և կտուքը ետ դառնալու ժամանակ միւս հիւրերու առջև կը կենայ և գործածուած անօթներն կառնու կը տանի:

Ձկանց մօին աննդարարութիւնն կաթնատու կենդանեաց և թռչնոց մօին աննդարարութենէն աստիճան մը նուազ է, և զգալի օրինակաւ մը ցուցնելու համար երեք քիւր ձկան միսն այնչափ անդաբար է որչափ երկուքիւր կաթնատու կենդանոյ միսն: Ասոր պատճառն է որ ձկան մօին կազմիչ մասանց մեծագոյնն՝ ջուրն է, թէև այս ալ ամեն ձկան վրայ հաւասար աստիճանաւ չէ: Ձկան միս շատ ուտելիքն առողջութեան շատ օգտակար է:

Ծովեզերեայ երկիրներու բնակչաց մէջ, որոնց գլխաւոր ուտելիքն է ձուկը, խոյլ և թոքախտ շատ աւելի ցանցառ է քան թէ միջերկրեայ բնակչաց մէջ: Թէև այս երեւութիւն պատճառ կրնան ըլլալ ուրիշ պարագաներ ալ, սակայն շատ հաւանական է որ այս պատճառներու գլխաւորն ըլլայ ծովու ձկան միսն: Վասն զի եօն որ աշխարհածանօթ է իբրև զօրացուցիչ դարման և անոյշ ջրոյ ձկանց մէջ բնաւ չի գտնուիր, ծովու ձկանց մօին հետ շարունակ և առատ կուտուի, և եօն այն նիւթն է որ Ձկան իւղին

յատկութիւն կուտայ վերոյիշեալ հիւանդութեանց դէմ իբրև զօրաւոր դարման ըլլալու: Այս պատճառաւ պարանոցի ելունդն ծովափառնակաց վրայ շատ ցանցառ կերևայ:

Ճարմնի քաղաքակրթութեան յառաջագիւծութեան նշան է տպարանի և լրագրաց աճումն: Այս կայսրութիւնն որ 36 միլիոն բնակիչ ունի, 1885ին արդէն ունէր 600 տպարան, և 3500 գրավածառ: Լրագրաց թիւն ալ նոյն պէս մեծ է. միայն Թոքիոյ մայրաքաղաքը 24 քաղաքական լրագիր կելլէ ամենն ի միասին երկուք և կէս միլիոն օրինակ, իւրաքանչիւրն իբր 6-10,000 օրինակ:

Հանդէս Ամօրեայ

Թահտագուրուարընը քիւլիյէն մահվ էտէր

ԿԻՃԷ ՍԷՖԱ ԼԱԲԱՍԸ

Սաթըլըր Պահճէ դարբընտա դէօրբիւնիւն դարըսընտա 77 Նօմէրօ ֆիւչիւկեան տիրատէրէրին էճզաճը ալիքեանընտա վէ եինէ պիրատէրանը մումայիլէյհիւմիւն Պէյ օղլու տօղրու եօլտաքի 168 Նօմէրօլու էճզախանէսինտէ վէ սայլը քեաֆէյի էճզախանէլէրտէ դութուսու 5 զուրուշ:

Հետեւեայն Ալէմտաղիէն մեղ զրկըւած է ի հրատարակութիւն:

ԵՐԿՆԱՅԻՆ ՎԻՃԱԿՆ ՅԵՐԿԻՐ

Գուղում Բուբուլ տուտու տուն աղւոր պէյիթներ դիտես, քանի մը հատ զուրցէ տէ սա վիճակնիս հանենք:

— Կը զուրցեմ տմա սա խալիվօքի ինչօք օր պէյիթներս չլմնայ նէ վիճակը չը հանեք մէջէն:

— Բէք աղէկ, խօսքը քուկդ թող ըլլայ, հայտէ պաշայէ նայինք:

Էլլինտէ մէնտիլ
Կէօյնիւն էլլէնտիլ
Չօրպաճը սէօյլէ
Սալօնտա գլիմ տիլ

— Աճապա որի՞ ելաւ մարիկ:

— Դա ինչ սապըրսըղ ախճիկ ես, հէլպէթ մէկը պիտի ելլայ մէջէն:

Այնժամ զորն համար
կիւղէլ օլուր սէֆար
Տափուլ զուրնա սէսինտէն
Շիշմիշ միւսիւնիւն գաֆար:

—Վույ աշկգ խաղա Բուրուլ, ըն-
տորալ կոյտուրես կոր:

Պուրասը Այնժամ զորն
Եօգ տըր չօրպանն եաղը:
Չաննըմ չու աճ գալմըշ տըր
Մօրարմըշտըր տուտաղը:

—Վայ հալին, գա անօթի ալ է
եղեր:

Բարա վերսէ բէտերի
Հէր կիւն կէղէր սէրսէրի
Չանադ եալայըճըլը տըր
Պունուն պէօյիւք հիւնէրի:

—Արթըլ լմնցուցի, հիւսայ հանէ-
ցէք նայինք ով պիտի ելայ:

—Հայտէ Վասիլիկ տուտու հանէ
նայինք:

—Գա նայեցէք խոշոր աղէկ սանտր
մը ելաւ:

—Աման տուն ալ առ աղէկ սանտր
է, առիկայ սէլիսները խուլանմիշ
կըլլան, ծինի մաղ իլէ պոչ սանտրեւու
կուգայ:

—Ասանկ բիւ բանը ով բերեր տէ
վիճակնուս մէջ դերեր է:

—Ինչ կիտնամ քուրուկ, ես ալ հա-
մով հոտով վիճակ մը դընենք բսի,
նաֆիլէ առողին կռողին ելաւ:

—Գա ախճիկներ ես վաղ անցայ
աս վիճակէն, հայտէ կամաց կամաց
տէրտէրին պախճան երթանք:

Այս առաջարկութիւնն ընդհանու-
րէն ընդունուելով, վիճակնին ժողովելին
և ամենքն ալ թռան... տէրտէրին
պախճան:

Մ. Ս. * * *

Սապրդ Մամուլուն ստիպ իմթիւտաղը
Այլաղէսէն էֆէնտի, Գալթատա,
Բէնչէնպիւն-Պաղարընտա, Իբսի խա-
նընտա պիր մաղաղա քիւշատիլէ, նէֆիս
դէթին եաղը, վէ լէզիլ չարապ, վէ մաս-
տիգա, վէ էն ալէա ճինսինտէն տէ սապուր,
վէ քէզալիք էնվայի նէֆիս գօնեաղար, վէ
հաթթա ծօրթ Սալամօն գօնեաղար տալի կէ-
թիթմէքտէ պուրունտուգունտան, մէմուն
օլմաղըլը արդու իտէն վաթլարըն թէշլիֆ-
լէրի իթթար վէ տալէթ օլունուր:

Պողչէ առաջընդ պիր սէնէլիքտէն եի-
կիրմի սէնէլիլէ գատար էսկի շարապլարը
իլէ, Գըզլարըն տալի գումանտարիա թէս-
միլէ օլունան շարապլարը պուրունտուգուն-
տան, լիւզումու պուրունան զաթլարըն մա-
լիւմէրի օլմաղ իւղիլէ, իլան օլունուր:

ՈՒՃՈՒԶ ԲՐՈՍԵՆԱՍ

Էվէլի կիւն տօսթլարըմըլտան պի-
րի տէմէքտէ իտի քի գէօյլէրտէ գիւմ-
սէ եօք տէեօրլար, Պէյօղլունտաքի
էվէլիին հէման եիւղտէ էլլիսի պօշ
տըր, պու էվէլիտէ օթուրան ֆամիլ-
եալար նէրէյէ՞ կիթտիլէր-Ֆիլ վաղը
տօղրու տուր գէօյլէրէ կիթմիշտիլէր
ամա. հիչ գիւմսէ էյլէնճէսի իչին սէյ-
րանկեահլարա չըքմեօր: Պէօյիւք
տէրէտէ աղ միսաֆիլի մի վար. ֆա-
գաթ բէք չօք ֆամիլեա սահիպլէրի
տապան էտիպ տէ ֆամիլեաքըն կէզ-
մէյէ չըքարամեօր. դիրա առի պիր
գաղինօեա կէօթիլուրէ պիլէ, պիր մէ-
ճիտիլէ մասրաֆ օլունուր:

Կէչէն բաղար ագչամը Ռուբիկ ա-
ղա, էհլի Էֆիմի տուտունուն իպրամ.
լարընա տաեանամայրալ ագչամ թաա-
մընտան սօղրա պիրաղ չալըլ տիյնէմէք
իւղրէ գաղինօեա չըքտըլար վէ պաղ-
չէնին տէնիլէ գարչը պիր մահալինտէ
օթուրտուլար:

—Պաք, Ռուբիկ աղա, Վէրօն տու-
տու, դըզլարը, Ուսկուկ, ձիւղէ, շէյ
հէֆսի կէլիեօրլար:

—Աման Էֆիմի, սաքըն եանըմըլ-
տա օթուրմեա տալէթ էթմէյէսին,
եանի էվիմ երգըլըր:

—Գա ճանըմ օնլարըն գալալիլէրի
եօք գահէր:

—Վար ամա, ասըլ գալալ-իլէ տիր,
գօրգարըմ բարալար պէնտէ էքչիլէ-
ճէք:

—Ամա՛ն, կէնէ մինասիպէթսիլ
լազըրտըլար էթմէ, եագլաշտըլար,
տուեալար:

Ռուբիկ աղա հաս պէլ զարուր սիւ-
քիլթ էթտի զիրա Վէրօն տուտունըն
թագըմը օթուրտուքլարը մասունըն էթ-
րաֆընը ալտըլար վէ լագըրտը եաղ-
մուրու պաշլատը:

—Ագչամ խայրը Էֆիմի տուտու,
նասըլըն էյիսին. —Ագչամ խայրը.

—Իչտէ պէօյլէ կէլիլ պասարըք պիլ
առամը. —Հօշ կէլալինիլ սէֆա կէլ-
տինիլ նասըլընըլ Ուսկուկ տուտու.

—Մուամմէր օլուն. —Ամա՛յ Գաթինի
նէրտէ. —Օ գատար պարապար չը-
գալըմ տէտիմ կէլմէտի. —Նէ եաքըն
էօյլէ ճուպուլթուլու էյլէնճէլէրէ պա-
շը հօշ տէյիլ. —Պու ագչամ օրթալըք
բէք թէնհա ամա, տահա երքէն տիր.

—Գա ճանըմ աեագտա գալտընըլ.

Ռուբիկ աղա շունտան սէսլէ տէ սան-
տալիէ կէթիլսինէր:

—Տէմինտէն պէրի կարսօն կէլմիշ
պէրէեօր. սիլ լագըրտընա տալմըշ
կիտէյօրսունուլ:

Տէր հալ իքի կարսօն սանտալիէլէր
կէթիլիկ հէր քէս եուվարաղ պիր կէ-
նիշէ տայրէ թէշլիլ էտէրէք օթուր-
տուլար:

Պուրաճըգտա գատընլար մէճիլսին-
տէ տէվէրան իտէն սօնսուլ պօշ լա-
գըրտը պուլուպ սէօյլէյէլէրինի նագչ
էթմէյէ չալըշաճաղըլ:

—Գա ճանըմ, պու հալալարըն
սըճաղը տա արթըք բէք պըթկընըք
կէթիլիեօր. —Պիլիմ միւսիւ Բասկալ
էվէլի կիւն տէյօր քի քէնտիմի տիւղ-
ճէ Մըքրտա սանրեօրում. —Մամ-
ղէլ Թագուկ գօսթիլմիւնիւղին թիւ-
նիւկիւ պիթտիլ. —Եօգ տահա, խը-
յանէթ Բիլէրէ սուլթաշ սըմարլամըքմ,
գաչ կիւն տիր ալտաղըր կէթիլմէլ:

Կա՛ռօ —Նէ՞ իչէրսինիլ մատալար:

—Չաւալը Գաթիկ տուտունուն
գըղը բէք աղըլ հաստայըմըլ. —Գա
նէ՞ սէօյլէեօրսուն, հանկը՞ հէքիմ պա-
գըեօր. —Նէ Խօրաստնը գալտը,
նէ Միւլիւք, նէ Չամպագօ, նէ Գեա-
թիպեան... —Ֆեաթիպեան էօլմէ՞տի
մի. —Իչտէ ճանըմ, նէ գատար ուս-
տա հէքիլէր վար ըստ պաղտըլար:

—Չօք շէյ. պու գատար ուստա
հէքիլէր հայէա պիր գըղը էօլտիւ-
րէմէեօրլարմը.

—Սանա նէ Ռուբիկ աղա, հէմ
էրքէկէր գատընլարըն լագըրտըլարը-
նա գարըշմաղլար. նէ՞ տէյօրսունում.
պագ, լագըրտըմը չաշըրթտըն. գա
ճանըմ, Սըթինիկ աղա Եէնի մահալէ-
տէ էվ թուլթուլ:

Կա՛ռօ —Նէ՞ ալաճագսընըլ մա-
տալար:

—Հէ եա, Սեղրոս աղալարըն գար-
չը սըրասընտա. ֆէրահ, կիւղէլ պիր
էվ. պիլմէմ ամա էլլի պէշ լիրաեա
թուլթուլ. —Չաննըմ ամեայ, Ար-
թիլիկ աղա եաղըք իչին էլլի պէշ
լիրա վէրէմէլ, Պէյ օղլունտաքի էվին
քիրասը օթուլ լիրայըք, վէրէմէտի-
յինտէն էվտէն չըգտը. —Գըզլարա
եագըլըք ալմաղ պէօյիւքլէր լագըր-
տը էտէրքէն գարըշմայա:

Կա՛ռօ —Պիր շէյ իչէճէ՞քմիսինիլ
մատալար:

—Էյ սանքի գըզըն տէտիլինի տէ
հապանա աթմայըն, Արթինիկ աղանըն
դէտի նէ՞ տիր քի պուտու նէ օլտուն:
—Էր օլ պաշ եառ, շիմտի հէր քէս
պիր եօլ պուլմուշ կիտէյօր:

—Էյ ճանըմ, կարսօն պիր սա-
հաթտան պէրի պէքէյօր:

—Դա ճանըմ լազըրտը էտէյօրուզ:

—Աղնատըք, նէ իչէճէյինիզի սէօյ-
լէյինտէ, սօղրա երինէ լազըրտընըզը է-
տին:

—Էյ նէ պիլէյիմ, նէ իչսէք:

—Մատամ ալեա պուզլու լիմոնատ
վար, վիշնօ շուրուպ վար, պիրա վի-
էննա վար պուզլու, եաչատա (տօն-
տուրմա) վար:

—Եաչատա նէ՞լի տիր:

—Վար դըքէմ ալա վանիլ, ժար-
տէնիէր:

—Վիշնէլի վարըսա պանա պիր վիշ-
նէլի տօնտուրմա կէթիր:

—Պանա դըքմալը կէթիր, — Պանա
տա դըքմալը, — Պանա վիշնէլի, — Պա-
նա պիրա — Պանա բաստա:

Վէլ հասըլ հէրքէս իստէտիղինի
սըմարլատը վէ կարսօնուն աթիտէքի
հայքըրըշքնտան, Ռուբիկ աղանըն երև-
քէյինէ ինտի:

—Էն տէգա եաչատէ՞ս, բէնտէ
պիրէ՞ս, թրիա բաստէ՞ս, է՞... նան
դաֆէ՞...

Ուճուզ օլտուն տիյէ գաշվէյի Ռու-
փիկ աղա սըմարլամըշ ըտը:

—Ճիւզէ, էֆիմի տուտուեա պիր
սիկար եաքսանա:

—Եօք մուամմէր օլ շիմտի իստէ-
մէմ, տօնտուրմաեւ եէտիքտէն սօղ-
րա պիր թանէ իչէրիմ:

Իքի կարսօն ըսմարլանանլարը կէ-
թիրտիլէր:

—Ճիւզէ սանա պու ագչամ նէ օլ-
մուշ:

—Նէ վարքի տուտու:

—Նէ օլաճաք, գալգըպ հէրքէսին
տօնտուրմասըն իգրամ էթմէզլէ՞ր:

—Դա ճանըմ նէյէ՞ եօրուլսուն
հէրքէս օրթատան ալըր:

—Եօք մատամ, տալիմա պիր գա-
վալիէրին պօրճու տուր մատամ վէ
մատմազէլլէրէ իգրամ իթմէք:

Ռուբիկ աղա ֆիքրինտէն տէտի
Բարալարը պիզ վէրէճէյիզ, պիզիմ
միւսիւ իգրամա չըգըշքնօր:

Վէլ հասըլ վազըթ կէլէրէք Ռու-

բիկ աղա կարսօնու չըգըշք հիսապ
սօրտու:

—Սէքսէն պիր շուրուշ հէփսի:

—Նէ՞. սէքսէն պիր շուրուշուք
նէ՞ կէթիրտին:

—Օն պիր տօնտուրմա 55 շուրուշ
5 պիրա, 3էրտէն 15 էթտի եէթմիշ.
3 բասթա 9, էթտի 79, 2 շուրուշ
տա պիր գաշվէ, հէփսի 81 շուրուշ:

—Տօղրու, շու լիւանըն գուտուրը-
նը կէթիր:

Կարսօն Ռուբիկ աղայա պիր մէ-
ճիտիյէ պիր չէյրէք կէրի վէրտի:

—Եաղնըշ տրոյ օղուլ, իքի շու-
րուշ տաշա վէրէճէքսին:

—Օ տա պիղիմ պազչիշ...

—Հա կէրչէք պազչիշ հիսապա
գօյմատըգ. էյ արթըք կիտէլիմ մի նէ
տէրսիլիզ:

Կիտէլիմ տիյէրէք գաղինօտան չըք-
տըլար վէ հէր քէս քէթտի խանէսինէ
ալտէթ էյլէտի: Ռուբիկ աղա էվէ կիր-
տիկինտէ մատմընա տէտի:

—Էֆիմի, շիմտի կէօյնիւն եէրինէ
վարալմը:

—Էյ նէ՞ օլտու տիւնեա եըքըմա-
տը եա:

—Տիւնեա եըքըմատըմը... 81 ղըշ-
բարա վէրտիմ օրաեա:

—Օ գատար գալապալըզա կեօրէ
կէնէ ուճուզ:

—Տէսէնէ եարըն ագչամ երինէ կի-
տէլիմ:

—Նէ վար եա, պիր ատամ քէօյէ
նիչին կէլիլ:

—Հալա ալմաեա, բարա հարճա-
մաեա տէլիլ...

—Պէտիհալա ատամա հալա վէր
մէզլէր:

—Էֆիմի. պէն Դալաթա Պօրսա-
սընա կէլմէտիմ քի բարալըլա հալա
ալաեւմ:

—Էյ ճանըմ, նէ՞ վար, ֆէնամը
օլտու, բէք կիւզէլ պիր բրօմիատ էթ-
տիք:

—Մաչալլա՛հ, իքի սահաթ ֆըն-
տըք գապուղու տօրտուրմազ լազըր-
տըլար էտէսին տէլի 81 շուրուշ վէր-
մէլի էօյլէ մի:

Աման արթըգ տիյէյէմէմ, պէնիմ
ուլգուլմ վար տէյէրէք, իշպու մուհա-
վէրէ խիթամ պուլտու:

Պիզիմ քէչֆիմիզճէ, իշթէ պու սէ-
պէպլէ տիր քի քէօյլէրտէ վաբօրտան

չըքան, տօղրու էվինէ կիտիպ, եա-
լընըշ չարշոյա ինմէք իչին տըշարը չը-
քայօր:

ՌԻՃՈՒԶ ԱՐՍԱ

Գատը գէօյտէ Բէքմէշ օղ-
լու թարլասը թարաֆընտա
Օաման աղա մահալլէսինտէ
21 նօմէրօ իլէ մուրագգամ
110 արշըն պիր արսա էհ-
վէն ֆիյաթլէ սաթլըգ օ-
լուպ, թալիպլիսինին ղազէ-
թամըգ խտարէ խանէսինէ
միւրաճաաթ էյլէմէլէրի ի-
լան օլուլուր:

ՀԱՐՍ ՌԻ ԿԵՍՈՒՐ

Կան այնպիսի ընտանիքներ, որոնց
օրուան կեանքը փուճ խօսքերով և
ոչինչ պատճառներով, իրարու դէմ
հեռ և ատելութիւն կը սնուցանեն
միշտ, անդորրութիւն երբէք չունին
այս կարգի ընտանիքներ, որոնք ըստ
ինքեան իւրեանց կեանքը կը թունա-
ւորեն:

Սօղոմէ տուտուն, առաջին օրէն
չը կրցաւ իւր հարսին հետ հաշտ եր-
թալ, հարսը՝ Սուրբիկ հանըմն ալ իւր
կեսուրօյմէն վար չէր մնար, ցորեկին
իրարու հետ կռիւ կընէին և իրիկուան
երբ միոյն որդին, միւսին ամուսինը՝
Գրիգորիկ աղան շուկայէն գառնար
իրենց իրաւարար կարգելով, ցորեկ-
ուան կռիւնին նորա կը բացատրէին,
կամ աւելի ճիշդն ըսելու համար,
կռիւը կը վերսկսէին:

Առջի իրիկուան դարձեալ, Գրի-
գորիկ աղան շուկայէն տուն դարձաւ,
մայրը դիմաւորելով ըսաւ:

—Մօ տղայ, ալ ատոր ծառքէն
քաշածիս չեմ դիմանար, ինչ կըլլայնէ
ըլլայ, կըլսա տունեմ պիտի երթամ:

—Պէ ճանըմ կէնէ ինչ կայ, առ-
տուք կռիւէ օսանմիշ չը պիտի ըլլաք:

—Դա ան ինչէնի լեզու, ասոր ին-
ծի առակ չըմնաց վրաս չափեց սէպէպն
ալ ինչ է կիտե՞ս, ինչու համար ման-
ղալին վրայ խախտէի ճուրէ տրէր տէ
եա ալ չի կիտնալով առեր եմ, պան-
կըն պանկըն կը պօռա քի իս քու բէն-
ճիքի եասըրըդ կիտար տէյի:

—Գա ասանկ միւղէվիր կնիկ վույ հեռու ըլլայ . Պիստոսը միսաֆիր եկեր էր առտուն խախվէ մը եփէմ ըսի, գա խախվէյին խուծին պուներ տօլապն է դրեր կղպէր , ինչ կայ օր խախվէ պիտի էփես ասօր ալ թողչը խըմէ կըսէ . կէնճը էնտ պէնտի եկաւ, հիչ չը նըստեցաւ կընաց .

—Օտվընիդ պաղնեմ ես ձեզի օխա մը խախվէ առնեմ կըռիւնիդ լմընցուցէք .

—Ամա չէ՛ արթըխ աս ամեն օր չը քաշուիր , ցորեկին աս վար է ինջէր չօճուխը վերը կուլայ , աս բռքթուելով վարէն վեր վրաս վաղէ քի չօճուխը ինչու կը ծեծես կոր :

—Իրիստոս օր սուտ է Գըրգորիկ աղա . չօճուխն ճերմկեղէն մանրուկ վըլալու համար աշէվին ինջայ , իրեն ըսի որ քիչ մը չօճուխը պարտրկէ , մինչօք իրիկուն պոյս իվէր մեռաքներս կը հանէ կոր , գա աս պունէ լօխմա մը չօճուխը գիւծիւր գիւծիւր տնէ աղւոր մը ծեծէ , ալ ընտոր թէքնէյին կլոխէն վեր վաղելս չըկիտցայ :

—Ո՛ր քեօր աշկովդ տեսար չօճուխին զարներս գա՛ հայ զարնողին ծառքերը չորնայ , չէ նէ չըկիտցող տէ ըսողին :

—Էյ զահեր խուլ էի տէ ծանը չառի :

—Երկան ըրիք պէ՛ . հիմայ ինչ խըտար ծան ունիմ նէ եանկըն վար կը պոռամ . օր մնայ չարչիյէն գամ տէ սանկ խնտուներէս նստիք երկու չիֆթ լախըրաը ընենք , պաշխասիներուն վըրայ կնայիմ տէ հայրան կըլլամ , պաշխասիները իրար կիւլիւ պէս կը հոտվըտան , ինչ էք տուեր իրարու չէք կըրնար կոր առնել :

—Մօրդ ըսէ , ինչ էրէսիս կը պօռաս կոր :

—Անոր ալ կըսեմ քեզի ալ :

—Տուն ով կըլլաս կոր քի ինծի պուեռումիչ պիտի ընես , հէլէ սըվոր նայեցէք մէյմը :

—Օգկդ պաղնեմ Գըրգորիկ աղա ճուղապ մի տար , ան հասկցած կնիկդ չէ :

—Հասկըցայ ես դուրս ելլամ խախվէյին մէկը ճէհէլլեմ ըլլամ տէ , դուք երբ կուլանիդ լմնցունէք նէ ան ատենը կուգամ ըսելով , տունէն դուրս ելաւ գինետուն գնաց :

—***—

Պէօյիւք տէրէ գաղինօսունտա բուպալարը նիմ աշընմը պիր միւշտէրի :

—Կարսօն , տօնտուրմանըղ վա՛ր մը :

—Վար ամա սիգէ կէլմէղ :

—Նիչին :

—Ձիւնքիւ պիրաղ թուղլուճա տըր :

—Եարար իքէն իչինէ թուղ մը քաշտը :

—Խօսյըր էֆէնտիմ , պիղիմքի գալըպ տօնտուրմա տըր , օնուն իչին պէշ զուրուշ վերերիդ :

—Այ օղուլ , ուղուն ուղատքեա , սիգէ կէլմէղ , թուղլուտուր ֆիլան տէյէճէյինէ , իլքինտէն պէշ զուրուշա տըր տէ , պէն գալըպ օլտուղունու աղնարմ :

Պիր գուեռմճու ուստասը չըրալըլա էվինէ ուֆաք թէֆէք եէյինթի կէօնտէրի , չըրաղը ուֆաք թէֆէյի կէօթիւրիւպ պրաքտըքտան սօղրա , տիւքեանա տէօնիւշտէ , ուստասը սօրտու :

—Տունէն պաշխա բան մը ուղեցին ծօ՛ :

—Ձէ սալթ ըսաւ քի միսաֆիր եկեր է , իրիկուն գալն իքէն ձուկ մը առնէ :

—Վայ , վայ , վայ՝ . ի՛նչ է նէ :

—Անկէ , չը մոռնայ ըսաւ , պախալին կալոն մը դէյթին եաղի ապըսպրէ :

—Ի՛նչ ապուր կուտեն , տահա առջի օրն էր կալօնը լեցնել տուի :

—Վաղը չամաշըր պիտի տնենք զուրցէ օր սապոն չունինք ըսին :

—Եա , տունէն բան մը ուղեցին հարցուցի նէ , չէ ըսիր նէ :

—Ես ինչ ընեմ , առաջ , չէ բանմը չենք ուղեր ըսին , ասոնք ետըր օրթան հանեցին :

Պէ զայէթ էսմէր վէ եաշլըճա պիր մատամ տէնիդ պանեօսու էթմէկէ պաշլամը իքէն , պիր գաշ կիւն տիւր տէնիդէ կիրմէյի վաղ կէշտի , մատամըն կէնճ գօճապը , էհլինին պէօյլէ տէնիդէ կիրմէյի թէքը խալիլինի մէրաք էա տէրէք , էվէլի սապահ սօրտու :

—Գաշ կիւն տիւր տէնիդ պանեօ .

սու էթմէյօրսուն , դարարըմը տօգանտը :

—Ձարարք իչին տէյիլ , հալալար բէք սըճաքտա , Սամեէլի էսէր տէրլէր , օնտան դօրդանօրում :

—Սամեէլի նէ՞ եարար քի :

—Պէյաղ վիւճուտա սիյահ էէքէ պրագըր :

—Սէն հիչ գօրքմա , պանեօնա տէվամ էթ , պէլքի էսմէրի տէ պէյաղլաթըր :

Տէնիդ պանեօսունա պաշլատընըղ մատմաղէլ Սօֆի :

—Էվէթ , մամամ տահա կիրմէյօր ամա , տոքթօր պէնի իչին պաշլասըն տէտի , գա ամա ճանըմ , իլք կիրէճէյիմ վագըթ այդըր սօյ եիւրէյիմ չարֆմաեա պաշլար , ֆէնա պիր գօրգու կէլիր իւստիւմէ , սօղրամա իչինէ կիրեօրսամ գօրգու կէչիյօր :

—Թըպըր Մարիաթ կիպի , պէնտէ իլք կէլին կիթտիմ իսէ , բէք եիւրէյիմ չարֆաը , սէճէրէլի գօրգտում ամա , սօղրամա կէչտի :

—Որմաք այըպ օլմտըն ամա , հոռօֆիկ տուտու , տէնիդտէ՞ մի պըսակ օլտուեռուդ :

Կէնէ սապոն առնելու մոռցեր ես , վաղը պօղտտայէն ինտոր հանեմ լաթերը :

—Սթամպօլէն հինգ օխայ բան առի ամա աս Խատըպեղին սօն վարօռին , մէյեր եիւրլիւ մարդ չեն առներ կոր , քէօրբիւլն վրայ սիմիթճիին տըվի օր պահէ :

—Գա ա՛տ ինչ ըսել է :

—Ինչ ըսել պիտի ըլլայ , իշտէ եիւրլիւ մարդ չեն առներ կոր վէրսէլամ :

—Իշտէ տուն նայէ տէ , իրիկընները Ձօրապճի խանը քիչ մը քիչ խըմէ , սօն վարօռին էվէլ եիւրլիւ ըլլաս նէ քեզ տուրսը քէօրբիւլին վրայ կը թողուն :

—***—

ՊԻԼՄԵՃԷ

ԻԼԷ

ԱԳՏԸ ԻԶՏԻՎԱՅ

Բ. ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կը գտնուի Պօլոյ ամեն գրավաճառացքով և կամուրջին գլուխը Ջրավաճառ Պօլոս և Յակըբ աղաներուն խանութը գին 2 ղշ :

Ի Լ Ա Ն Ա Ռ

Պիր չօդ սենեկէրտէն պէրու քիւշատ իթմիշ օլտուղում օտամտաւ և վէ տիւրքեան վէ արսա վէ հէր նէվ տղարաթըն ալըմ սաթիւմ ինթիգալ վէ ֆէրալ վէ իֆրազ վէ թէվ-սիի ինթիգալ վէ բէնն վէ պուշտան մատտաւ Էմլաքլարըն ֆաղլա օլան վէրկիլէրինին նի-գամը տայրէսինտէ գըլմէթինին թէնգիլի վէ հէր նէվ Էմլաք վէ մալ վէ Էնհա սիկուրթու մուամէլէսի իծրա օլունուր :

Պէլէտիլէրտէ վէրկիլ թանդիֆաթ խարթա վէ Էմլաքլարըն իծար վէ խոթիծարը վէ գոնթրաթ թանդիլմի վէ տէվայիրի սայի-րէլէրճէ մուամէլէ :

Ալէրք տէրաատէթտէ վէ կէրէք թաշրու-լար իշին սարաֆիլէ վէ գօմէսիտիս միւ-թալիք սըբարըշաթ մուամէլաթը իծրասը :

Թիծարէթ , Հուգուզ վէ Շէրի մահքէմէ-լէրինտէ տախի իծրայի վէքեալէթ վէ պիլ լա-լամաթըն իծրա տայրէլէրինտէ վաղը օլա-ճազ մուամէլէրինտէ տախի միւսպաշէրէթ վէ հէր նէվ Էմլաք լաթիտա , լայիհա , մուքա-վէլէնամէ թահրիր օլունուր :

Պու պապտէ միւրաճատթա բաղալէթ պու-յուրան գաթլարըն իշլէրինի տէօրիւհտէ վէ հիւսնիւ սուրէթլէ թէսլիլէ վէ իծապնտա թէմինաթը գաթլիլ թարաֆըմտան վէրիլէ-րէք հէր ճիւլէթլէ մէմուտն վէ խօշնուտ իթ-մէկի վատ խաշրիմ :

Ղալաթատա քէօթիւ պաշընտա պէօլիւք խալիլ Բաշա խանընտա Ն. 1 օտատա մուքիմ ՏԻՖՐԱՆ ԶԱՐԴԱՐԱՆ

Ի Լ Ա Ն

«Հիւսարէ Գօմբանի» նամըյըլա Գալաթատա թիւնէլին իթթիսա-լինտէ մուգատտէմա վաղը օլան բարֆիւմըրի թիծարէթի շիրքէ-թի պուշտան տղտէմ ֆէսիս ի-տիլմիշ օլտուղընտան , պու տէ-ֆա քէնտի Հիւսապըմա օլարադ-երինէ Գալաթատա թիւնէլին վէ Էլպիսէճի Շթայն մազազալարընն եանընտաթի Մէրթապանի սօգա-զընտա 17 նօմէրօտա միւճէտ-տէտէն պիր բարֆիւմըրի մաղղաթը քիւշատընա մուվաֆիֆազ օլուպ, Բարիզ վէ Լօնտրանըն միւթէպէր

Ֆապրիքալարընն էն նէֆիս վէ էն թաղէ մալլէրինի ճէլպ վէ թէ-տարիք իթմիշ օլտուղումտան , կէրէք թօրտան վէ կէրէք բարչա բարչա սապուռն վէ լէվանթա վէ Էմսալի սաթըն ալմադ արղուսըն-տա պուլընան զէվաթ իլէ միւշ-թէրիլէրիմին քէմաֆիլսապըզ-րաղպէթ պուշուրմալարընը բէ-ճա վէ քէնտիլէրինի հէր վէճհլէ մէմուտն իթմէք ղալրէթինտէ պուլուռնաճաղըմը արղ ու իլան է-տէրիմ :

ԱՆՏՕՆ ՏԵՐՎԻՇ

ՏՈՒՐԵՌՈՒ Տ ՊԱՊԱՆԱՆ

Մանկարարճ և մասնագէտ կաննչ և ազայոց հիւանդութեանց , Եոյն ճիւղերն ի Փարիզ փորձառութեամբ կատարելա-գործած ըլլալով՝ այժմ իւր բնակութիւնը Հաստատած է ի Գաթը գիւղ, Մօտա ետա-տէսի , Անթիֆայի դեպարտմենտ գէմ թիւ

87 տունը ուր ամէն սուաւտ մինչև Ժամը 3 հիւանդ կանդուռնի : Ի դիւրութիւն իւր յաճախորդաց վերոյիշեալ Տօթթօրը այցե-տթիւնը կ'ընդունի նաեւ ամեն օր կէս օրէն վերջը կ'ամբլին դէմ Բիւշիւքեան եղ-բարց դեղարանը վերի յարկ իւր սենեակը :

Ձրի գարմանք կիրակի օրեր մինչեւ կէս օր իւր Գաթը գիւղի բնակարանը :

Պառաւը իրեն հետ խօսող եէնիլէրին սկսաւ աւշադրութեամբ զննել , և պահ մը վարանելէ յետոյ ըսաւ :

—Ներս մօիք և դուռը գոցեցէք :

Բազարատ տուն մօնելով դուռը դոցեց , և սպասեց :

Պառաւ կինը սանդուղին գլուխը երևելուն Բազարատ զգուշաւորութիւնը մէկ կողմ թող-լով ըսաւ :

—Մարիամ խաթուն , ըսէ Աղաճանին որ կորուսելու ժամանակ չունիմ , անմիջապէս զին-քը տեսնել կուզեմ :

—Բայց ո՞վ էք դուք , ըսաւ պառաւը ապ-շած :

—Բազարատն եմ դեռ չը ճանչցա՞ր :

—Յիսուս Բրիտոս . . . բոլորովին անճա-նաչելի էք եղեր :

Այս միջոցին սանդուղին գլուխը գտնուած խուցէն՝ շուրջ քառասուն տարեկան նիհար բայց ոսկրուտ մէկը ելնելով , Բազարատայ քով վազեց :

—Ներէ սիրելիդ իմ բարեկամ , ըսաւ Աղա-ճան խեղդուկ ձայնով մը , ինչ ընենք , ոստիկա-նութեան մարդոց դէմ միշտ զգուշութեան մի-ջոցներ ձեռք առնուլ պարտաւորած ենք :

—Այդ մաքսանենդութեան արհեստդ եր-բէք չպիտի թողուս :

Բազարատ ի լուր այս ոճրին փափաք մը ունեցաւ Նիկոլի ճիտն ոլորելով խեղդել , բայց ինքզինքը զսպեց :

—Ուրեմն սպաննեցի՞ր դայն :

—Մատնեց զմեզ և ես ձեռքովս իւր դա-տակնիքը կատարեցի . ապարանը ամայի էր , այնպէս չէ՞ . ուրեմն գիտցիր որ առաւօտուն երկու վաշտ Հասասներ եկան Պօտտանճի պա-շին առաջնորդութեամբ և հոս գտնուողնե-րուն ամենքն ալ ձերբակալեցին . ես Անձկու-թեան խուցն ապաստանելով թէ ձերբակալու-մէ ազատեցայ և թէ քու սխալդ ուղղեցի . այժմ եթէ խրատիս կուզես անսալ , հոս մի կենար . խոյս տուր , եթէ ձեռք անցնիս կա-խաղան կենես :

Նիկոլ ասոնք ըսելէ վերջ առանց պատաս-խանի սպասելու աճապարանօք մեկնեցաւ ան-կէ :

Բազարատ Արսէնի գտնուած Նիկուղը վա-զեց և ջրհորին վրայ հակելով Արսէնը ձայնեց , բայց պատասխանը միայն իւր ձայնին արձա-գանքն եղաւ . այն ատեն լարախաղացի մը ճար-պիկութեամբ հորն իջաւ և Արսէնի դիակը շալ-կելով վեր հանեց և ուղայատակին վրայ պառ-կեցուց : Դիակը դեռ տաք էր , բայց կենդա-նութեան նշան չէր տար . Բազարատ ականջը կուրծքին դնելով մտիկ ըրաւ որ մեղմ կերպով կը բարախէր :

ՏՕՔԹ. Ս. ՌԱՖԱՅԷԼԵԱՆ

ԲԵՐՈՒ ՇԻՇԼԻ ՓՈՂՈՑ ԹԻԻ 11

Կը գտնուի

Ամեն առաւօտ, ժամը 3էն 6, կամուր-
ջին դէմ Բիւլիւքեան եղբարց Դե-
ղարանը :

Երկուշաբթի և Ուրբաթ 7էն 10 Պէյլէր-
պէյ ի Դեղարանն Շարքիյէ. Ուր-
բաթ միայն ձրի :

Երեքշաբթի, Հինգշաբթի և Շաբաթ
7էն 10, իւր բնակարանը. Հինգ-
շաբթի միայն ձրի :

Զորեքշաբթի (ձրի) 7էն 10 Սամաթիա.
Թրանկայի ճատտէն, Հռովմէա-
կան Հայոց Եկեղեցւոյն դիմաց .
Թիւ 337 տունը :

Տօքթօր Ռաֆայէլեան ընդհանուր
Հիւանդութիւններէ դատ, մասնաւոր
եղանակաւ կը դարմանէ նաև արանց
և կանանց միզանցքային և ծննդական
գործարանաց վերաբերեալ հիւան-
դութիւնները, զորօրինակ գաղիական

ախտք, ամուլթիւն, անկարուլթիւն և
այլն :

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

Բառամեայ Տեղեկա. Հոգարձութեան

Ս. ՓՐԿՉԻ

Ազգային Հիւանդանոցի

1883 յունվար 1 — 1886 դեկտ. 31)

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

Ս. ՓՐԿՉԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ

Ազգային յիսնամեայ նկարագիր

Գրեց. ԲԻԻԶԱՆԴ ԳԷԶԵԱՆ

Սոյն երկու հրատարակութիւնքի,
միասին կը վաճառին ի նպաստ Ս. Փրկչի
Հիւանդանոցին, ի դին մէկ բառօրդ-
Օսմանեանոսկի:

ՍԵՊՈՒՅ ՏԵՍԻՐՃԵԱՆ

ՊԱՏՐԱՍ ԿՕՇԻԿՆԵՐՈՒ

ՎԱՃԱՌԱՑՈՒՆ

Սուլթան Համաժ փողոց Թիւ 47

Նոր մրցում վայելուչ, Դիմացկուն
և Աթան կօշիկներու
Թէ արանց, Թէ կանանց և Թէ տղայոց
Համար .

ԱՐՏՕՆԱՏԵՐ ԵՒ ՏՆՕՐԵՆ

Ա. Յ. ՍԱՔԱՆԱՆ

ԽՄԲԱԳԻՐ Յ. Մ. ՀԱՃԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. ՊԻՊԻՐԵԱՆ

Պոլիս Զիչք-պազարթիւ 23

— 302 —

«Դեռ ողջ է» մըմջեց ուրախութեամբ և
Արսէնի շալիկը խղերով վէրքը պատեց, յե-
տոյ դրականէն շիշ մը հանելով դեղնորակ հե-
ղուկէ մը չորս հինգ կաթիլ վիրաւորելոյն բեր-
նին մէջ կաթեցուց և սպասեց, հինգ վայրկեան
վերջը տուած դեղին ազդեցութիւնը տեսնուիլ
սկսաւ, այտերը գունաւորեցան և կուրծքը ե-
լեւէջելով սկսաւ շունչ առնուլ :

—Ահ, կենդանի է եղեր, ըսաւ Բագարատ
վիրաւորելոյն քունքերը շփելով, և այս ալ շատ
դարմանալի. դաշոյնի պաշտօնը ինչպէս չէ կըր-
ցած լրացնել հորին մէջ անկումը :

Բագարատ չէր դիտեր Թէ երկու անգամ
ինկած էր խեղճը և բոլոր անդամներն հաշ-
մուած. այս միջոցին Արսէն աչերը բացաւ և
Բագարատայ վրայ յառեալ մնաց :

—Արդեօք պիտի տոկայ այլուր փոխադ-
րութեան, խորհեցաւ Բագարատ. բայց ինչ որ
ալ ըլլայ հոս կենալը կարելի չէ :

Սյս միջոցին վիրաւորը խօսիլ ուզեց, բայց
անիմանալի և կցկտուր բառեր միայն կըրցաւ
Թոթովել :

—Ամենին մի խօսիր, ըսաւ Բագարատ,
և ոչ իսկ շարժում մը ըրէ, զի ամենափոքր մի
շարժում մնասակար է. ես պիտի երթամ մարդ-
բերել, որ գրեղ ուրիշ տեղ փոխադրեն. ը-
սածներս հասկցա՞ր... :

— 303 —

Աննկարագրելի երախտադիտական նայուած
քով մը պատասխանեց վիրաւորը :

Բագարատ զգուշութեամբ մառանէն դուրս
ելաւ և ապարանին փողոցի դրան մի ճեղքէն
դուրսի հրապարակը զննելէ յետոյ, համոզուե-
լով որ զինքը տեսնող չպիտի ըլլայ, շուտ ընդ-
փոյթ դուրս ելաւ և դուռը վրայ ըրաւ ա-
ռանց գոցելու, և դէպ ի Դատըրկա-իլիման
ուղղեց քայլերը արտօնօք. անդ հասնելով
Դումգաբուլի կողմը դարձաւ և Դալէ տիպի
կոչուած փողոցը տխրատեսիլ պզտի դուռ մը
զարկաւ. դուռը բացուելով պառաւ կին մը
գլուխը պատուհանէն դուրս հանեց, տեսնե-
լու համար Թէ ո՞վ էր եկողը :

—Մայրիկ, պարոն Աղաճանը հո՞ս է, հար-
ցուց Բագարատ :

—Առտուն դուրս ելաւ, օրդտի, և չգի-
տեմ Թէ ո՞ւր դնաց :

—Սյ չար սատանայ, ահաւասիկ մեծ դըժ-
բաղդութիւն մը. հինգ Մէնտուհիյէ ոսկի պարտք
ունէի, կուզէի վճարել, ըսաւ Բագարատ դըժ-
գոհ կերպարան մը կեղծելով :

Պառաւին աչքերը փայլեցան ի լուր հինգ
ոսկւոյն :

—Տուէք հինգ ոսկին, երբ որ գայ իրեն
կը յանձնեմ :

—Գովը մուրհակ մը ունիմ, պէտք է վե-
րադարձնէ զայն :